

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818203390
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8818203390.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej v právnej veci navrhovateľa: P. Q. S., H.. XX.X.XXXX, C. E., S. XX, proti oprávnenej z platenia výživného: C. S., H.. X.X.XXXX, C. N. H. R., E.Í. XXX, v konaní o zníženie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní oprávnenej z platenia výživného proti rozsudku Mestského súdu Košice (predtým Okresného súdu Košice II) č.k. 43Pc/11/2019-296 zo dňa 10.10.2022 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch VI., VII., VIII.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zníženia výživného voči plnoletej dcére C..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Mestský súd Košice (predtým Okresný súd Košice II) (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Návrh na zníženie výživného z a m i e t a .

II. Nepripúšťa zmenu návrhu na začatie konania v znení návrhu navrhovateľa zo dňa 21.2.2020 doručené súdu dňa 21.2.2020.

III. Nepripúšťa zmenu návrhu na začatie konania v znení návrhu navrhovateľa zo dňa 10.1.2021 doručené súdu dňa 17.3.2022.

IV. Pripúšťa zmenu návrhu v znení návrhu navrhovateľa zo dňa 9.1.2022 doručené súdu dňa 8.3.2022 v časti uplatneného iného práva v tomto znení: Zrušuje vyživovacíu povinnosť navrhovateľa: P. Q. S., H.. XX.X.XXXX voči odporkyňi: C. S., H.. X.X.XXXX, ktorá bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 9 P 224/2013 - 103 zo dňa 13.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č.k. 23 Co 69/2015 - 136 zo dňa 8.6.2015.

V. V prevyšujúcej časti nepripúšťa zmenu návrhu na začatie konania v znení návrhu navrhovateľa zo dňa 9.1.2022 doručené súdu dňa 8.3.2022.

VI. Zrušuje vyživovaciu povinnosť navrhovateľa: P. Q. S., H.. XX.X.XXXX voči odporkyňi: C. S., H.. X.X.XXXX, ktorá bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 9 P 224/2013 - 103 zo dňa 13.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č.k. 23 Co 69/2015 - 136 zo dňa 8.6.2015 a to dňom 18.8.2020.

VII. Protinávrh odporkyne na zrušenie vyživovacej povinnosti zo dňa 27.4.2021, doručené súdu dňa 30.4.2021 a protinávrh odporkyne zo dňa 21.3.2022, doručené súdu dňa 22.3.2022 z a m i e t a .

VIII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 28 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, § 1, § 2 ods. 1, 2, § 155, § 156, § 157 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), §147 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 62 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Na základe vykonaného dokazovania a citovaných zákonných ustanovení súd návrh navrhovateľa na zníženie výživného v celom rozsahu zamietol, keďže dospel k jednoznačnému záveru, že v porovnaní s obdobím predchádzajúcej úpravy výživného nenastala situácia, ktorá by odôvodňovala takéto rozhodnutie súdu.

5. V konaní bolo preukázané, že zákonné podmienky zrušenia výživného na plnoleté dieťa sú dané, nakoľko odporkyňa je plnoletá, dokončila štúdium. Zánik vyživovacej povinnosti zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Súd zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporkyňi dňom 18.08.2020, t.j. dňom po ukončení štúdia na vysokej škole. V konaní bolo preukázané, že odporkyňa ukončila štúdium na vysokej škole 17.8.2020.

6. Súd pripustil zmenu návrhu v znení návrhu navrhovateľa zo dňa 9.1.2022, doručené súdu dňa 8.3.2022, v časti uplatneného iného práva v tomto znení: Zrušuje vyživovaciu povinnosť navrhovateľa P. Q. S., H.. XX.X.XXXX voči odporkyňi C. S., H.. X.X.XXXX, ktorá bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 9P/224/2013-103 zo dňa 13.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 23Co/69/2015-136 zo dňa 8.6.2015, o ktorom návrhu aj bolo rozhodnuté vo VI. výroku tohto rozsudku. Súd zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporkyňi dňom 18.8.2020. Protinávrh odporkyne na zrušenie vyživovacej povinnosti zo dňa 27.4.2021, doručené súdu dňa 30.4.2021, ako aj protinávrh odporkyne zo dňa 21.3.2022, doručené súdu dňa 22.3.2022 zamietol.

7. O trovách konania rozhodol súd v súlade s ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania oprávnenej z platenia výživného

8. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnená dcéra z platenia výživného. Namietala, že dňa 18.8.2020 nenadobudla schopnosť samostatne sa živiť, nakoľko 17.8.2020 ukončila denné štúdium na vysokej škole, ale do práce nastúpila až 1.2.2021. Po ukončení štúdia strávila niekoľko mesiacov aktívnym hľadaním práce, čo preukázala písomnými dôkazmi. Na Z.P. K.S. bola prijatá v decembri 2020, kedy absolvovala výberové konanie s určeným nástupom do práce k 1.2.2021. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 24CoP/98/2019. Zdôraznila, že navrhovateľ neprejavoval žiaden záujem, ich stretnutia boli sporadické, za posledných 10 rokov sa stretli 2x, z toho raz na súde. Nad rámec súdom stanoveného výživného navrhovateľ neprispieval. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/20/2020. Navrhla zrušiť vyživovaciu povinnosť navrhovateľa naposledy určenú rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 9P/224/2013-103 zo dňa 13.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 23Co/69/2015-136 zo dňa 8.6.2015 dňom 1.2.2021.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove ako súd príslušný na preskúmanie odvolania, včas podaného (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli, pričom dospel k záveru, že rozsudok v napadnutých výrokoch je vecne správny.

10. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie, či povinnému otcovi zanikla jeho vyživovacia povinnosť voči oprávnenej plnoletej dcére ku dňu 18.08.2020.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku je koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu prvej inštancie je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty navrhovateľa v odvolaní.

12. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

13. Odvolací súd uvádza, že z ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že „plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.“ Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k ich deťom trvá, kým deti nie sú schopné samé sa živiť, t.j. táto povinnosť zaniká až okamihom, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby - táto skutočnosť sa posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu, v žiadnom prípade nie je podmienená vekom dieťaťa.

14. Zánik vyživovacej povinnosti je u každej oprávnenej osoby individuálnou záležitosťou. Schopnosť detí samostatne sa živiť v zmysle citovaného ustanovenia treba vykladať v objektívnom zmysle, teda konkrétne tak, že je potrebné skúmať, či deti sú s ohľadom na všetky konkrétne relevantné okolnosti (vek, zdravotný stav, štúdium ako príprava na budúce povolanie, uplatnenie sa v spoločnosti) schopné zamestnať sa a vykonávať prácu. Dieťa je schopné samo sa živiť až vtedy, keď je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby z pravidelnej odmeny za svoju prácu, pritom musí to byť práca, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a psychickým schopnostiam. Len samotná skutočnosť, že dieťa je schopné nejakej zárobkovej činnosti nestačí, aby došlo k zániku vyživovacej povinnosti. Zákon jasne uprednostňuje záujem oprávneného - dieťaťa, a preto v prípade, že ak sa dieťa rozhodne pokračovať vo vysokoškolskom vzdelávaní, povinnosť rodičov vyživovať dieťa nezaniká.

15. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že koncepcia úpravy vyživovacej povinnosti vychádza z predpokladu dobrovoľného zabezpečovania výživy dieťaťa jeho rodičmi a len v prípade, ak rodič túto povinnosť dobrovoľne neplní, je potrebný zákrok súdu, ktorý svojím rozhodnutím určí rozsah jej plnenia podľa zákonných kritérií vyplývajúcich zo Zákona o rodine. Ide o zákonnú povinnosť rodičov, ktorá trvá do času, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť, to znamená samo uspokojovať svoje potreby. Tradične za dôvod trvania vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je potrebné akceptovať prípravu dieťaťa na budúce povolanie riadnym denným štúdiom do dosiahnutia prvého najvyššieho stupňa vzdelania, čo v danom prípade z vykonaného dokazovania vyplýva (oprávnená z platenia výživného ukončila štúdium na vysokej škole dňom 17.8.2020). Plnoletá dcéra navrhovateľa preukázala ukončenie vysokoškolského štúdia, ktorým sa pripravovala na budúce povolanie. V danom prípade sú splnené zákonné kritériá pre zrušenie vyživovacej povinnosti pre dospelé dieťa navrhovateľom.

16. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd sa starostlivo zaoberal konkrétnymi okolnosťami daného prípadu a predovšetkým účelnosťou štúdia oprávnenej vo vzťahu k definitívnemu získaniu predpokladov na výkon povolania štúdiom na S. fakulte. Z potvrdenia od V. E. N. C., S. U., mal súd za preukázané, že oprávnená študovala na S. fakulte, študijný program S., denná forma, I. stupeň štúdia - bakalársky, od 7.9.2015 do 28.8.2018 a II. stupeň štúdia - magisterský od 1.9.2018 do 17.8.2020 a ukončila štúdium vykonaním štátnej skúšky dňa 17.08.2020. Odvolací súd tiež zobral do úvahy situáciu na trhu práce vo vzťahu k štúdiu a konštatuje nedôvodnosť odvolacej argumentácie o nemožnosti sa zamestnať. Zároveň bol zohľadnený záujem oprávnenej dcéry vo vzťahu k jej schopnostiam a danostiam, aby získala vhodné predpoklady na svoje lepšie uplatnenie, v súlade s oprávnenou požiadavkou včasnej realizácie uvedených daností bez toho, aby dochádzalo k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti. V danom prípade súd prvej inštancie rozhodol správne, keď zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči plnoletej dcére, ktorá bola naposledy určená rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 9P/224/2013-103 zo dňa 13.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č.k. 23Co/69/2015-136 zo dňa 8.6.2015 a to dňom 18.8.2020, nakoľko táto dňom 17.08.2020 ukončila prípravu na svoje budúce povolanie.

17. Odvolací súd po preskúmaní odvolaní napadnutého rozsudku konštatuje, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci a vec aj správne právne posúdil. Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok v jeho napadnutej časti vo výrokoch VI., VII. ako vecne správny, vrátane výroku o trovách konania VIII. postupom podľa § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

18. Vychádzajúc z rovnakého posúdenia rozhodol odvolací súd aj o trovách odvolacieho konania podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).